

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.331/2013/6. szám

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Borsfai Balázs ügyvéd által képviselt **A.** Korlátolt Felelősségű Társaság felperesnek a dr. Kürtösi Katalin ügyvéd által képviselt B.I. alperes ellen váltón alapuló tartozás megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszéken 6.G.41.280/2012. számon folyt perében, a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.204/2013/6. számú ítélete ellen a felperes által 23. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján indult felülvizsgálati eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg 540.000 (ötszáznegyvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget az alperes részére.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

2010. január 8-án a **C.** Kft. (termeltető) termeltetési szerződést kötött az **Ö.** Zrt-vel (termelő) különböző gabonák termesztésére vonatkozóan. A megállapodás szerint a termeltető a termelőnek a termeléshez szükséges árukat értékesíti.

A szerződő felek a szerződés teljesítésére több biztosítékot kötöttek ki, többek között egy saját váltót, melyet a 10.8.2. pont szerint a szerződés aláírásával egyidejűleg a termelő köteles a termeltetőnek átadni. A szerződés 12.1. pontja szerint a szerződés - egyebek mellett - a termelő által kiállított saját váltó

átadásával együtt lép hatályba. A szerződés megkötésének napján került kiállításra a saját váltó 55.508.900 Ft-ról, melynek esedékességét 2011. május 31-ében határozták meg. A váltót az alperes írta alá, s az előlapon aláírta az „óvás nélkül” felhatalmazást, valamint a készfizető kezességét vállaló nyilatkozatot is.

2011. május 25-én a termeltető a felperesre engedményezte a termelővel szemben a mezőgazdasági termeltetési szerződésből eredő követelését, az engedményezés tényéről a termelőt és az alperest is értesítették. Ugyanezen a napon a termeltető a felperesre forgatta a váltót, egyben megtiltva a váltó további átruházását, a váltó kifizetéséért nem vállalt felelősséget.

2011. június 1-jén a felperes felszólította az alperest, hogy a termelő nemfizetésére figyelemmel a kibocsátott saját váltó alapján fizessen meg számára 55.508.900 Ft-ot, az alperes a felhívásnak nem tett eleget.

A felperes módosított keresetében kérte az alperest 55.508.900 Ft váltón alapuló tartozás és ennek 2011. június 5-től a kifizetésig járó évi 6 % késedelmi kamat, 3 ezrelék váltódíj és perköltség megfizetésére kötelezni.

Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását, vitatva annak jogalapját ésösszecszerűségét, kérte a felperes perköltségben történő marasztalását. Elismerte, hogy a váltón szereplő aláírás az övé. Állította, hogy a váltó a termeltetési szerződés biztosítékaként került kiállításra. A váltót a termelőnek kellett kiállítania, azonban a váltó hibás, mert a váltón levő cégjegyzés nem felel meg a cégjogi szabályoknak. Az alperes az aláírás időpontjában a termelő igazgatósági elnöke volt. A perbeli váltón szereplő bankszámlaszám a termelőé, amely igazolja, hogy a váltó kiállítója nem az alperes, mint magánszemély, hanem azt a termelő nevében állította ki az alperes - hibásan.

Az alapügylettel szembeni kifogásként arra hivatkozott, hogy a termeltetési szerződés nem lépett hatályba, mert annak feltétele a termelő által kiállított saját váltó volt, a felperes azonban a termelő által történő váltó kiállítását nem igazolta.

A felperes az alperes védekezésével kapcsolatban előadta, hogy a termeltetési szerződés aláírásakor az alperes a váltót kiállította és a szerződés egyik biztosítékaként azt adta át. A termeltető a szerződés szerinti anyagokat leszállította a termelőnek, a szerződés a felek egyező akaratából ráutaló magatartással hatályba lépett, a perbeli váltó ezen átvett anyagok fedezetéül szolgált.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 3 napon belül a felperesnek 55.508.900 Ft tőkét és annak 2012. április 4-től számított késedelmi kamatát, 3 ezrelékes váltódíjat és perköltséget, egyebekben a keresetet elutasította. Álláspontja

szerint az alperes által kiállított saját váltó megfelel a Genfi Váltójogi Egyezmény alapján a váltójogi szabályok szövegének közzétételéről szóló 1/1965.(I.24.) IM rendelet (Vár.) 75.§-ában írt feltételeknek. A váltó szövegében a termelő társaság géppel előírt, előnyomott, előnyomtatott elnevezése sehol nem található meg, a váltón a termelő cég nevét tartalmazó pecsét sem található. Nem vitásan az alperes aláírása mellett megtalálható a pecsét helye (PH) jelzés, azonban egyik helyen sem került pecsét elhelyezésre. Értelmetlennek találta ugyanazon váltókötelezettség biztosítására ugyanattól a személytől kiállítói és váltókezesi nyilatkozatot is kérni. Mivel a PH rövidítés mindhárom névaláírásánál szerepel a váltón, ezért nem lehet arra következtetni, hogy a váltókezesként aláíró személy magánszemély, a kiállító pedig cégnek lenne tekinthető, mert ebben az esetben a váltókezesnél nem szerepelhetne a PH rövidítés. Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy nem tekinthető a termelő saját váltójának a váltó - a cégszerű aláírás hiánya miatt -, a váltó kiállítójának az alperes tekintendő, aki azt aláírta előnyomtatott neve felett.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szükséges tényállást feltárta, de megalapozatlanul kötelezte a biztosítéki váltón alapuló kereseti igény megfizetésére az alperest. Az alperes által előterjesztett alaki kifogás tekintetében az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy mire alapította azt a megállapítását, mely szerint a saját váltó megfelelt a Vár. 75.§-ában írt feltételeknek. A Vár. 76.§-a kimondja, hogy az az okirat, amelyből a Vár. 75.§-ában felsorolt kellékek valamelyike - így a kiállító aláírása - hiányzik, nem saját váltó. A váltó kiállításának minimális kelléke, amelynek már a kibocsátáskor meg kell lennie ahhoz, hogy az okirat váltónak minősüljön: a váltó elnevezés használata és - saját váltó esetén - a kiállító aláírása. Az összes többi kellék utólag pótolható, a váltónak a követelés érvényesítésekor kell valamennyi kelléket magában foglalnia. Az olyan váltó tehát, amely a Vár.75.§-ában felsorolt kellékeket nem tartalmazza, nem váltó.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli saját váltóból hiányzik a kiállító aláírása. A termeltetési szerződés 10.8.1. C pontja szerint a szerződés teljesítésére biztosítékként saját váltó kiállításában állapodtak meg a szerződő felek. A szerződés szerint minden biztosítékot, így a saját váltót is a termelőnek kellett adnia. Ezzel egyezően nyilatkozott az alperes is, mely szerint az igazgatóság elnökeként a termelő nevében kötötte meg a termeltetési szerződést. A perbeli váltón a kiállító pénzforgalmi jelzőszámaként is a termelő bankszámlaszáma került feltüntetésre, ami ugyancsak azt támasztja alá, hogy a perbeli saját váltót a termelő állította ki, azonban hiányosan. Az alperes csatolta a termelő aláírási címpéldányát, mely szerint az alperes, mint önálló cégjegyzésre jogosult igazgatósági elnök a céget úgy jegyzi, hogy a társaság kézzel vagy géppel előírt, előnyomtatott elnevezése mellett a saját

nevét írja. Miután a perbeli váltón a termelő neve semmilyen formában nem került megjelölésre, és az sem, hogy az alperes az igazgatóság elnökeként írta volna alá a váltót, megállapította, hogy azt nem a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 9. §-ában meghatározottak szerint írták alá. Miután a váltó aláírása nem cégszerű, ezért kiállítóként az alperesnek, mint magánszemélynek a Vár. 28.§ (1) bekezdése és 78.§ (1) bekezdése szerint a váltó alapján a felperes által megjelölt jogcímen fizetési kötelezettsége sem keletkezett. Váltójogi kötelezettség hiányában a felperesnek az alperessel szemben előterjesztett keresete alaptalan. A váltó kellékhányos volta miatt nem vizsgálta az alperes által az alapjogviszonnyal kapcsolatban előadott kifogásokat.

A felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet ellen, melyben kérte annak hatályon kívül helyezését és a másodfokú ítélet helyett új határozat hozatalát. Másodlagosan kérte az első- vagy a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kötelezni. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Vár. 75.§-át és a Pp.206.§ (1) bekezdését.

Álláspontja szerint a saját váltó nem kellékhányos, mert az nem a termelő által kiállított saját váltó, hanem azt az alperes, mint magánszemély állította ki. Hivatkozott a EBH2007.1621. elvi határozatban foglaltakra, mely szerint a váltó alapvető kelléke a kibocsátó, illetve saját váltó esetén a kiállító aláírása; ha a kiállító természetes személy az aláírás név-aláírást jelent, ha a kiállító gazdasági társaság, akkor a váltót a képviselőnek a kiállító cégneve alatt (cégszerűen) kell aláírnia. Mivel a váltón név-aláírás szerepel, a kiállító természetes személy, azaz az alperes. Álláspontja szerint az alperes akarata egyértelműen és minden kétséget kizáróan arra irányult, hogy magánszemélyként és nem a termelő nevében vállaljon váltókötelezettséget. Ezt azzal támasztotta alá, hogy az ugyanazon napon kelt egyéb nyilatkozatokban - a szerződés, és mellékletei - az alperes a termelő előnyomott neve mellett cégszerűen írt alá, a váltón pedig csak a saját nevében. Az alperes számtalan alkalommal írt alá a termelő képviselőjében és nem mulasztotta el a cégszerű aláírás valamennyi elemét feltüntetni. Nem életszerű, hogy éppen csak a váltó aláírásakor mulasztotta volna ezt el. Ebből következően az alperes a váltót magánszemélyként írta alá, ezért az nem kellékhányos és így joghatások fűződhetnek hozzá.

Álláspontja szerint a termeltetési szerződés hatályba lépett, bár nem az eredeti biztosítékokkal, mert a termelő saját váltója helyett az alperes saját váltója került. Az így kiállított váltó a termeltetőnek előnyös volt, hiszen így több biztosítékkal számolhatott, mintha a termelő állította volna azt ki.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet

hatályában való fenntartását és a felperes perköltségben való marasztalását. Kiemelte, hogy a felülvizsgálati eljárás alapkérdése, hogy ki a perbeli saját váltó kiállítója. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a kiállító a termelő volt, azonban a kiállító aláírásának hiányossága miatt a saját váltó kellékhányos volt, ezért a váltó alapján az alperesnek nem keletkezett fizetési kötelezettsége. Részletesen kifejtette az alapjogviszonnyal kapcsolatban előterjesztett kifogásait is arra figyelemmel, hogy a felperes a termeltetőtől engedményezéssel megszerezte a követelést is a termelővel szemben, ezért az alapjogviszony is vizsgálható.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

Helytállóan emelte ki az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében, hogy a per alapkérdése az volt, hogy kinek a váltója a perbeli váltó: az alperes azt a saját nevében állította ki, vagy pedig - mint a termelő vezető tisztségviselője - a termelő nevében akarta kiállítani.

A felperes által a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogsértések közül a Kúriának elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a másodfokú bíróság okszerűtlenül, a logika szabályaival ellentétesen mérlegelte-e a rendelkezésre álló bizonyítékokat akkor, amikor azt állapította meg, hogy a váltót - a felek megállapodása szerint - a termelő és nem az alperes állította ki (Pp.206.§).

A Kúria álláspontja szerint nem támasztja alá semmilyen bizonyíték azt, hogy a szerződést kötő felek között a szerződéstől eltérően abban született volna megállapodás, miszerint az alperes magánszemélyként vállalja saját váltó kiállítását. E körben pedig a Pp.164.§ (1) bekezdése alapján a felperest terhelte a bizonyítás kötelezettsége. A másodfokú bíróság egyenként értelmezve és mérlegelve a bizonyítékokat helytállóan állapította meg, a felek szándéka arra irányult, hogy a váltót a termelő állítsa ki. A Kúria nem ért egyet a felperessel abban, hogy az a tény, miszerint a szerződést és a kapcsolódó egyéb dokumentumokat cégszerűen jegyezte az alperes, alátámasztaná azt az állítást, hogy a váltó nem cégszerű jegyzésére tekintettel az alperes maga vállalja át a fedezeti saját váltó kiállítását a termelő helyett. Figyelemmel arra, hogy a felek a termeltetési szerződésben igen részletesen szabályozták minden közöttük felmerülő kérdésben az eljárást, nem életszerű, hogy a váltó kiállítójának személyében történő változást ne dokumentáltak volna.

A Kúria utal arra is, hogy a felek szándékát az előkészített váltó nyomtatványon szereplő PH (pecsét helye) jelzések is egyértelműen

igazolják, a termelő cégszerű aláírását kívánták a felek a váltón a kiállító nevében elhelyezni.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a jogerős ítélet nem okszerűtlenül és nem a logika szabályaival ellentétesen állapította meg, hogy a saját váltó kiállítója a termelő volt, és ebből következően helytálló az a következtetése is, hogy a termelőt képviselő alperes nem cégszerűen írta azt alá, ezért a váltó kellékhianyos, nem minősül váltónak. A Kúria utal az EBH2007. 1621. számú döntés II. és III. pontjára, mely szerint, ha a váltón a gazdasági társaság cégszerű aláírása nem szerepel, akkor kiállítóként a váltó alapján fizetési kötelezettsége sem keletkezik, fizetési kötelezettség - váltó alapján - a váltót a képviselt megjelölése nélkül aláíró, de képviseleti joggal rendelkező természetes személyt sem terheli.

A fentiekből következően a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely az alperes jogi képviseletével felmerült és a kifejtette tevékenységgel arányos, ÁFÁ-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5)-(6) bekezdése, és a 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2014. január 9.

. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k.
előadó bíró , Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. bíró